

بسمه تعالی

درس فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران

موضوع: تبیین چیستی تربیت رسمی و عمومی

تهیه کننده و ارائه دهنده

علی اقبالی

ویژگی های تربیت رسمی و عمومی

الف. ویژگی های عام تربیت رسمی و عمومی شامل موارد ذیل می باشد:

۱. سامان یافتگی: از آنجایی که ایجاد حیات متعالی فردی و اجتماعی را نمی توان به تصادف و شانس واگذار نمود لذا برخورداری از سامان یافتگی نظام تربیتی به منظور تربیت رسمی و عمومی امری لازم و ضروری است.

۲. قانون مندی: امروزه دولت ها مسئول برنامه ریزی و اجرای سیاست های کلان آموزشی و پرورشی هستند بنابراین امروزه تربیت رسمی و عمومی تحت نظارت و حمایت دولت ها و بر مبنای ضوابط و قوانین ویژه ای سازمان دهی و هدایت می شود.

۳. فراگیری نسبت به آحاد جامعه: با توجه به اینکه همه انسان ها برابر آفریده شده اند و از جهت دیگر به منظور ایجاد وحدت ملی و نزدیک سازی زبانی و فرهنگی اقوام مختلف و از سویی دیگر مبارزه با جهل در بین عموم انسان ها، تربیت رسمی و عمومی باید آحاد جمعیت لازم التعلیم جامعه (متناسب با سن قانونی آموزش رسمی و عمومی) را تحت پوشش قرار دهد.

۴. ملاحظه تفاوت های متریان: تربیت رسمی و عمومی ناظر به تمام خصوصیات مشترک جنسی و جنستی، قومی و محلی، دینی و مذهبی، فرهنگی و خانوادگی و همچنین ناظر بر تفاوت های فردی موجود در بین اعضای جامعه است. و به نوعی هم وجوه مشترک افراد و هم وجود متفاوت افراد را در نظر می گیرد.

۵. حضور الزامی متریان:

۶. اعطای مدرک معتبر

ویژگی های تربیت رسمی و عمومی

الف. ویژگی های خاص تربیت رسمی و عمومی شامل موارد ذیل می باشد:

۱. عدالت محوری: عدالت یکی از ارکان حیات اجتماعی است. یکی از عرصه های بنیادی برپایی عدالت اجتماعی، توسعه عدالت در تربیت می باشد. به همین منظور فراهم آوردن امکان استفاده برابر مردم از امکانات آموزشی می تواند مصداقی از اجرای عدالت باشد. **عدالت در تربیت در مرتبه نخست می تواند ناظر بر تامین اصل وجود تربیت باشد. در مرتبه بعد می تواند ناظر بر اصل قابلیت دسترسی و برابری برای همگان باشد. در مرتبه بالاتر می تواند ناظر به فراهم آوردن کیفیت مطلوب خدمات تربیتی باشد و در ادامه می تواند ناظر بر انطباق تربیت با خصوصیات فردی و مشترک افراد باشد.**

۲. نقش آفرینی موثر دولت اسلامی به طور متعامل با دیگر ارکان تربیت نظیر خانواده، رسانه، نهاد و سازمان های غیر دولتی

۳. ارزش مداری عقلانی >

۴. تاکید بر وحدت و انسجام اجتماعی، ضمن پذیرش کثرت و تنوع

۵. دین مداری

۶. تکیه بر فرهنگ. تمدن اسلمی ایرانی و تناسب با جامعه امروز ایران

تعریف مدرسه صالح

از نظر اسلامی، مدرسه محیط اجتماعی سازمان یافته ای (مشتمل بر مجموعه افراد و روابط و ساختارهای منظم) است برای کسب مجموعه ای از شایستگی های لازم (فردی، خانوادگی، اجتماعی) که متربیان برای وصول به مرتبه ای از آمادگی جهت تحقق حیات طیبه در همه ابعاد فردی، خانوادگی و اجتماعی باید آن ها را به دست آورند.

برخی از ویژگی های مدرسه صالح:

۱. نخستین ویژگی آن ساده سازی است: مدرسه صالح باید داری محیط ساده شده ای از تجربیات و اشکال واقعی حیات طیبه باشد. لذا در مدرسه صالح تجارب واقعی زندگی متناسب با شرایط رشدی متربیان و در راستای تحقق حیات طیبه امکان ظهور و بروز می یابد.
۲. ویژگی دوم پالایش است: در مدرسه صالح باید اقداماتی صورت گیرد که عوامل منفی و موانع درونی و برونی تربیت امکان ظهور و بروز نداشته باشند و محیط مدرسه با اقدامات پیشگیرانه و همراه با حضور و نقش آفرینی فعال متربیان در این راستا محیطی امن و مصون باشد و این به معنای از بین بردن توانایی متربیان در جهت مواجهه با شرایط واقعی زندگی نیست بلکه با توجه به اختیار و نقش آفرینی متربیان می توان اقدام به پالایش محیط مدرسه کرد.
۳. متناسب سازی: بر اساس این ویژگی، تجربیات مدرسه باید با شرایط رشدی متربیان در همه ابعاد، متناسب باشد. این اصل با یک اصل عام تربیتی که همان پیروی از طبیعت است هماهنگ می باشد.
۴. متعادل سازی: این ویژگی بر این امر تاکید دارد که در تجارب مدرسه باید به همه جنبه های حیات انسانی توجه شود و از هیچ جنبه و ساحت تربیتی غفلت نشود و همه ساحت ها شامل ساخت های: زیستی، جسمی عقلانی، اعتقادی و اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی و... مورد توجه قرار گیرد.

برخی از ویژگی های مدرسه صالح:

۵. انعطاف پذیری: این ویژگی ناظر به مبنای کثرت گرایی و اصل رعایت تفاوت های فرهنگی است. نظام مدرسه ای باید از حدی از انعطاف برخوردار باشد تا برنامه های آن دچار جمود و تصلب نگردد. به عبارت دیگر مدرسه صالح از یک سو به مشترکات انسانی توجه دارد و از سوی دیگر به تفاوت های فردی و در برنامه های خود به هر دو بعد مشترک و اختصاصی افراد توجه می نماید.
۶. حاکمیت رابطه احسان و عدالت: از دیگر ویژگی های مدرسه صالح حاکمیت یافتن عدالت در رفتارها و توجه به احسان به یکدیگر است. توجه به این مسئله موجب پرورش انسان های عادل و محسن می شود.
۷. حاکمیت مشارکت و تعاون: محیط مدرسه صالح باید به گونه ای باشد که شخصیت متربیان را از شکل گیری فردگرایی و رقابت گرایی مخرب دور نگه دارد. این محیط باید با ایجاد فضاهای رفاقت سالم و تعامل سازنده موجب رشد و شکوفایی افراد را فراهم آورند و به گونه ای باشد که افراد را در جهت توسعه وجودی خویش با و به همراه دیگران هدایت کند.